

Guía Docente				
Datos Identificativos				2022/23
Asignatura (*)	Ética e Deontoloxía Profesional	Código	710G04042	
Titulación	Grao en Xestión Dixital de Información e Documentación			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	2º cuatrimestre	Segundo	Formación básica	6
Idioma	Castelán			
Modalidade docente	Híbrida			
Prerrequisitos				
Departamento	Humanidades			
Coordinación	Tasset Carmona, Jose Luis	Correo electrónico	jose.tasset@udc.es	
Profesorado	Tasset Carmona, Jose Luis	Correo electrónico	jose.tasset@udc.es	
Web	pdi.udc.es/es/File/Pdi/CG49E			
Descrición xeral	A finalidade desta materia é proporcionar ao estudante os conceptos e técnicas básicas da Infoética, isto é, introducilo nas estratexias para abordar algúns dos principais problemas éticos aplicados xurdidos no ámbito da xestión dixital da información e da documentación, así como para abordar os problemas xerais de tipo ético e/ou político xurdidos no ámbito da chamada sociedade rede ou sociedade da información, con especial atención ao uso de dilemas reais e/ou hipotéticos para a discusión no ámbito da deontoloxía ou ética profesional dos xestores dixitais da información e da documentación.			

Competencias do título	
Código	Competencias do título
A14	CE14 - Aplicar as disposicións e procedementos legais e regulamentarios relacionados coa actividade de información e documentación en xeral e no ámbito dixital en particular
A15	CE15 - Coñecer e asumir a perspectiva ética e os valores deontolóxicos da xestión da información no seu conxunto e do ámbito dixital en particular
B2	CB2 - Aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade para resolver problemas en ambientes novos ou descoñecidos dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo
B3	CB3 - Ser capaz de integrar coñecementos e afrontar a complexidade de facer xuízos a partir de información que, estando incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre responsabilidades sociais e éticas relacionadas coa aplicación dos seus coñecementos e xuízos
B6	CG1 - Capacidade de cooperación, traballo en equipo e aprendizaxe colaborativa
B7	CG2 - Capacidade de reflexión e razoamento crítico
B8	CG3 - Capacidade de planificación, organización e xestión de recursos, información e operacións
B9	CG4 - Capacidade de análise, diagnóstico e toma de decisións
B10	CG5 - Capacidade para traballar nun contexto global e internacional
C1	CT1 - Expresarse correctamente, oralmente e por escrito, nas linguas oficiais da comunidade autónoma
C3	CT3 - Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía que respecta a cultura democrática, os dereitos humanos e a perspectiva de xénero

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe		Competencias do título	
O/o alumno/a deberá ser capaz de manexar con soltura un vocabulario ético básico: ética/moral, ética/dereito, ética/normas sociais, teoría ética/ética aplicada, ética/deontoloxía profesional, Consecuencialismo/deontoloxía/éticas de virtudes.	A14	B2	C1
	A15	B3	C3
		B6	
		B7	
		B8	
		B9	
		B10	

O/o alumno/a deberá ser capaz de identificar os dilemas e/ou problemas éticos xurdidos no contexto do exercicio profesional do Xestor da Información e a Documentación dixital.	A14 A15	B2 B3 B6 B7 B8 B9 B10	C1 C3
O/o alumno/a deberá ser capaz de distinguir o punto de vista ético na súa actividade profesional principalmente fronte ao momento de vista estritamente xurídico-social, reflectido no ordenamento xurídico vixente en cada momento relativo á información e documentación dixital.	A14 A15	B2 B3 B6 B7 B8 B9 B10	C1 C3
O/o alumno/a deberá coñecer os puntos fundamentais dos códigos deontolóxicos existentes no ámbito da información e documentación dixital.	A14 A15	B2 B3 B6 B7 B8 B9 B10	C1 C3
El/la alumno/a deberá ser capaz de enfrentarse racional y autónomamente a algunos dilemas o casos prácticos reales o hipotéticos surgidos en el ejercicio profesional del gestor de la información y la documentación digital.	A14 A15	B2 B3 B6 B7 B8 B9 B10	C1 C3

Contidos	
Temas	Subtemas
1. Conceptos éticos básicos:	Ética/moral, ética/dereito, ética/normas sociais, teoría ética/ética aplicada, ética/deontoloxía profesional, Consecuencialismo/deontoloxía/éticas de virtudes.
2. Los códigos deontológicos en el ámbito de la deontología profesional de la Gestión de la Información y la Documentación digital.	2.1. Los códigos deontológicos en el ámbito de la documentación no-digital. 2.2. La evolución de los códigos deontológicos en la era digital. 2.3. Nuevas propuestas de códigos deontológicos a nivel nacional e internacional. 2.4. Sobre la necesidad de una reflexión ética y deontológica constante por parte de los profesionales de la información y la documentación digital.

3. Dilemas e problemas de Deontoloxía profesional da Xestión da Información e a Documentación dixital.	3.1. A responsabilidade social do profesional da xestión e a información dixital. 3.2. Problemas deontolóxicos no Deseño dos sistemas de Información e Documentación dixital: mercantilismo, etnocentrismo e androcentrismo. 3.3. Problemas deontolóxicos no acceso á información. 3.4. Problemas deontolóxicos no tratamento de datos sensibles: privacidade, confidencialidade e transparencia. 3.5. Problemas deontolóxicos no tratamento de datos protexidos por dereitos de autor: acceso aberto e propiedade intelectual. 3.6. Problemas deontolóxicos na recompilación da información: neutralidade, integridade persoal e habilidades profesionais. 3.7. Problemas deontolóxicos no ámbito laboral e empresarial: as relacións entre profesionais e empregador/empregado.

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Actividades iniciais	A1 A6 A8 A11	5	0	5
Sesión maxistral	A14 A15 B2 B3 B6 B7 B8 B9 B10 C1 C3	20	10	30
Estudo de casos	A6 A8 A11 A23 B2 B3 B6 B19 B20 B21 B22 B24 C4	10	10	20
Traballos tutelados	A1 A6 A8 A11 B3 B6 B19 B20 B21 B22 B24 C4	5	20	25
Lecturas	A1 A6 A8 A11 A23 B3 B6 B20 B21 B24 C4	10	20	30
Investigación (Proxecto de investigación)	A14 A15 B2 B3 B6 B7 B8 B9 B10 C1 C3	5	20	25
Proba de ensaio	A1 A6 A8 A11 B2 B3 B20 B21 B22 B24 C4	2	10	12
Atención personalizada		3	0	3

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Actividades iniciais	Cuestionarios previos de avaliación de coñecementos básicos sobre Ética e Filosofía Política, así como de coñecementos de Filosofía en xeral.
Sesión maxistral	Desenvolvemento en clase presencial das unidades previa entrega aos alumnos do texto completo destas unidades, baseadas á súa vez na súa totalidade en traballos de investigación dos profesores responsables da materia.
Estudo de casos	Análise de casos reais ou hipotéticos sobre os problemas éticos aplicados expostos no programa da materia.
Traballos tutelados	Resposta progresiva e tutelada dos exercicios de control incluídos ao final de cada unidade proporcionada previamente aos alumnos incluíndo o texto completo das sesións maxistrais.
Lecturas	Lectura e comentario das unidades temáticas proporcionadas polo profesor, así como da bibliografía secundaria obrigatoria.
Investigación (Proxecto de investigación)	Desenvolvemento dun traballo escrito orixinal con uso dos materiais obrigatorios da materia e de bibliografía secundaria sobre un dos problemas éticos aplicados contemplados no programa da materia, cunha extensión mínima de 10 páxinas e un formato estándar indicado polos profesores.
Proba de ensaio	Desarrollo por escrito en tempo limitado de un exercicio de análise teórico e práctico de un caso práctico con uso obrigatorio del material teórico de la asignatura y en el que deberá formularse una hipótesis con argumentos y contrargumentos.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lecturas Investigación (Proxecto de investigación) Traballos tutelados	Mediante entrevistas persoais en tutorías reais e/ou virtuais detectaranse aquelas fallas de formación que poidan afectar á realización dos traballos nestas 3 áreas e levarán a cabo as adaptacións necesarias na súa definición ou se trasladarán ao estudante as recomendacións adecuadas para alcanzar uns resultados óptimos. Tanto no caso dos alumnos con dispensa académica ou exención de asistencia obrigatoria como nos casos de alumnos da modalidade semipresencial, a atención personalizada levará a cabo de forma completamente on-line se o estudante así o desexa, dentro do horario de tutorías específico dos profesores da materia publicado ao comezo de cada cuadrimestre na web da Facultade de Humanidades e Información e Documentación.

Avaliación

Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación
Estudo de casos	A6 A8 A11 A23 B2 B3 B6 B19 B20 B21 B22 B24 C4	Análise de casos reais ou hipotéticos sobre os problemas éticos aplicados expostos no programa da materia.	10
Actividades iniciais	A1 A6 A8 A11	Cuestionarios previos de avaliación de coñecementos básicos sobre Ética e Filosofía Política, así como de coñecementos de Filosofía en xeral.	5
Sesión maxistral	A14 A15 B2 B3 B6 B7 B8 B9 B10 C1 C3	Desenvolvemento en clase presencial das unidades previa entrega aos alumnos do texto completo destas unidades, baseadas á súa vez na súa totalidade en traballos de investigación dos profesores responsables da materia.	20
Lecturas	A1 A6 A8 A11 A23 B3 B6 B20 B21 B24 C4	Lectura e comentario das unidades temáticas proporcionadas polo profesor, así como da bibliografía secundaria obrigatoria.	10
Investigación (Proxecto de investigación)	A14 A15 B2 B3 B6 B7 B8 B9 B10 C1 C3	Desenvolvemento por escrito das preguntas propostas para un dos temas do terceiro bloque (a escoller), con uso dos materiais obrigatorios da materia e de bibliografía secundaria, cunha extensión mínima de 10 páxinas en Times New Roman paso 12 e interlínea 1 e medio.	20
Traballos tutelados	A1 A6 A8 A11 B3 B6 B19 B20 B21 B22 B24 C4	Resposta progresiva e tutelada dos exercicios de control incluídos ao final de cada unidade proporcionada previamente aos alumnos incluíndo o texto completo das sesións maxistrais.	25
Proba de ensaio	A1 A6 A8 A11 B2 B3 B20 B21 B22 B24 C4	Desenvolvemento por escrito en tempo limitado dun exercicio de análise teórica e práctico dun caso práctico con uso obrigatorio do material teórico da materia e no que deberá formularse unha hipótese con argumentos e contrargumentos. (Esta proba só terá que ser realizada por aqueles alumnos que non acrediten a asistencia regular a clase.)	10

Observacións avaliación

Fontes de información

Bibliografía básica	BIBLIOGRAFÍA XERAL DE ÉTICA Guisán, E., & Ferrater Mora, J. (2008). Razón y pasión en ética : los dilemas de la ética contemporánea (2ª ed ed.). Barcelona: Anthropos. Singer, P. (2010). Compendio de ética. Madrid: Alianza Editorial. Guisán, E. (2010). Introducción a la ética. Madrid: Cátedra. Hinman, L. M. (2013). Ethics : a pluralistic approach to moral theory (5th ed.). Boston, MA: Wadsworth/Cengage. A pesar de no haber traducción en este momento, es un manual excelente con soporte en Internet, Ethics Updates: http://ethics.sandiego.edu/Rubio Carracedo, J. (2009). Ética del siglo XXI. Cànoves i Samalús [Barcelona]: Proteus. BIBLIOGRAFÍA ESPECÍFICA DE ÉTICA DA INFORMACIÓN E DA DOCUMENTACIÓN REVISTA EDUCACIÓN Y BIBLIOTECA, Nº 99, 1999 [Monográfico ?Ética, Deontología y Bibliotecas?]. Revista Isegoría: Monográfico sobre ?Infoética: los desafíos morales de las nuevas tecnologías? No 34 (2006). Anderson, C. G. (2006). Ethical decision making for digital libraries. Oxford: Chandos Pub. Bermello Crespo, L. "Análisis comparativo de 12 códigos de ética bibliotecaria." Info: Congreso Internacional de Información vol., n. (2002). pp.: http://www.bibliociencias.cu/gsd/collect/eventos/index/assoc/HASH016c.dir/doc.pdf Candás-Romero, J. "Ética profesional en Biblioteconomía." E-LIS: E-Prints in Library and Information Science vol., n. (2010). pp.: http://eprints.rclis.org/19290/Florida Florida, L. (2013). The ethics of information. Oxford: Oxford University Press. Hicks, D. (2014). Technology and professional identity of librarians : the making of the cybrarian. Hershey, PA: Information Science Reference. McMenemy, D., Poulter, A., & Burton, P. F. (2007). A handbook of ethical practice : a practical guide to dealing with ethical issues in information and library work. Oxford: Chandos. López López, P. "Biblioteca y ética ciudadana." Educación y Biblioteca vol., n. 159 (2009). pp. 83-88. http://eprints.rclis.org/17588/ Pérez Pulido, M. "Códigos de ética de los bibliotecarios y otros profesionales de la información: comentario y análisis comparativo." Boletín de la ANABAD vol. 51, n. 3 (2001). pp.: http://www.aab.es/pdfs/gtbu_etica_bibliotecarios.pdf Pérez Pulido, M. and A. Gómez-Pantoja Fernández-Salguero "Ética y deontología profesional en Internet: listado de recursos gratuitos." Asociación Andaluza de Bibliotecarios vol., n. (2003). pp.: http://www.aab.es/pdfs/gtbu_deont_internet.pdf Pérez Pulido, Margarita (2004). "La enseñanza de la ética y deontología de la información en los estudios universitarios de biblioteconomía y documentación". BiD: textos universitaris de biblioteconomia i documentació, núm. 13 (diciembre). [Consulta: 10-07-2020]. Tasset Carmona, J. L. (2000). Comunitarismo cibernético: desarrollo comunitario y retos para el individuo del mundo virtual: ¿cómo ve un utilitarista la revolución informática? Télós. Revista Iberoamericana de Estudios Utilitaristas, IX(1), 149-170.
Bibliografía complementaria	

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Aspectos Xurídicos da Xestión da Información/710G04046

Materias que continúan o temario

Observacións

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías